

דבותי, ההיסטוריה

מרדכי גולדמן הוא איש
אשכולות: הוא כימאי,
הוא מדריך וגם היסטוריון
■ רבים ברחבי העולם
ובישראל מנויים לדף
היומי שהוא כותב, המביא
הקשרים היסטוריים
בתולדות העם היהודי
ועמי העולם ■ אגב,
למרות מראהו הצעיר,
הוא סב לכמה נכדים

דני בלר

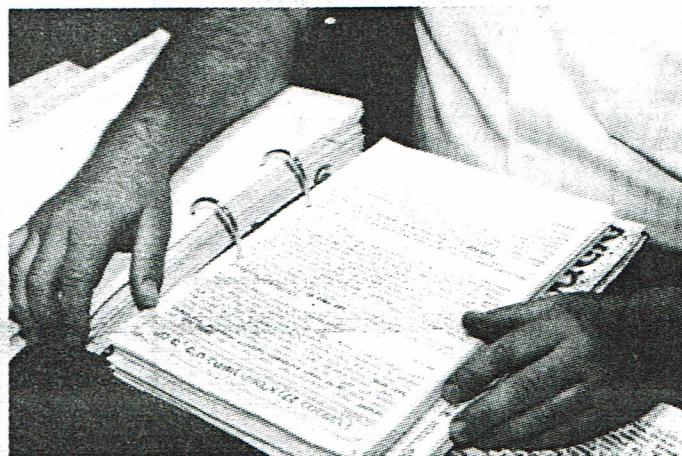
מרדכי גולדמן, "מאקי" בפי חבריו, אוהב היסטוריה. "עם שאינו מכיר את עברו, אין לו עתיד", הוא טוען. חבריו לעבודה במפעלי הכרום והרבה מנויים באמצעות האינטרנט מקבלים מדי יום דף, ובו לקט אירועים היסטוריים המתייחסים לתאריך העברי של אותו יום.

גולדמן, כיום בן 54, נולד בקנדה ועלה לישראל לפני 26 שנה. חבריו מעידים עליו שהוא איש אשכולות: הוא כימאי במקצועו, איש ספר, חובב היסטוריה, סבא צעיר ומת על תקשורת. "נורא משמח אותי כאשר אני מקבל פידבקים על עבודתי. אני חושב שאם ניטיב להכיר את ההיסטוריה של העם היהודי, נלמד לעשות את ההקשרים הנכונים לתהליכים שהתרחשו בעולם ונתעמק בשורשינו, נדע טוב יותר לאן אנחנו הולכים, מה תכליתנו ומה הן מטרותינו".

לפני חמש שנים הוא התחיל לכתוב את הדף היומי ולתלות אותו על לוח המודעות במקום עבודתו. "בהתחלה אנשים הרימו גבה. לא ידעו בדיוק איך 'לאכול את זה'. הם לא הבינו מה אני רוצה מהם עם הדף היומי הזה. אחרי זה

חוזרת

רבותי, ההיסטוריה חוזרת

פרשות ואירועים בעלי רלוונטיות היסטורית, שמהם ניתן ללמוד ולהפיק לקחים. בשל כך, אני עובד עם כמה מקורות היסטוריים, עם המון ספרים, ובכל פעם דולה אירועים אחרים. זה העיסוק שלי אחרי שעות העבודה, בהחלט תחביב מהנה, שאני שמח לחלוק אותו עם כל מי שירצה".

אבל לא רק היסטוריה מעסיקה את מאקי. במסגרת עבודתו בחוג "מדערום" הוא מציג בפני תלמידים "קסמים כימיים", שבעזרתם לומדים בני הנוער בדרך משעשעת אודות תהליכים כימיים מורכבים.

התחילו לקרוא – וזה עשה להם משהו. ביקשו ממני עוד העתקים. הייתי מצלם במכונה ומעביר להם. זה עבר מפה לאוזן. אחר כך, עברתי לפאקסים. הייתי מפקסס את הדף לעשרות אנשים ומוסדות. כיום, תודה לאל, יש לי מחשב וקו אינטרנט, וזה מאוד מקל על העבודה. בכלל, האינטרנט זהו כלי נהדר להעברת המסרים כגון אלה".

ידוע הדבר, שהתאריכים העבריים חוזרים על עצמם שנה אחר שנה, "אבל אני לא חוזר על הדברים שאני כותב", אומר גולדמן, "אחרת אין תכלית לכל העבודה שלי. כל יום מחדש, אני מחפש

יום כיפור בדאי תולדות העולם

מדדני גולדמן

הנה עדות ממקור אחר, מפי האשה שעמדה בראשות הממשלה בשעת מבחן קשה בדורנו, מלחמת יום הכיפורים שפרצה לפני 28 שנה, בשנת תשל"ד (1973) אומרת גולדה מאיר: "יום הכיפורים התחיל (באותה שנה) בערב שבת, ורוב האנשים בישראל עמדו לצאת לחופשה ממושכת של סוף השבוע. אני מניחה שעכשיו, קצת בזכות המלחמה, הרי אפילו לא יהודים שמעולם לא שמעו קודם על יום כיפור יודעים כי זה היום הקדוש והמקודש שבכל הימים בלוח היהודי. זה היום האחד בשנה שבו יהודים בכל רחבי תבל – גם אם אינם אדוקים כלל ועיקר – מתאחדים – באיזה סוג של עבודת קודש. יהודים מאמינים, המתנזרים לגמרי מאכילה, שתייה ועבודה, עושים את יום הכיפורים בבית הכנסת, מתפללים וממריקים עוונות שאולי עשו במרוצת השנה שעברה. יהודים אחרים, לרבות אלה שאינם צמים ממש, מוצאים להם בדרך כלל אופן אישי משלהם לחוג את יום הכיפורים בזה שאינם הולכים לעבודה, בזה שאינם אוכלים בפרהסיה ובזה שהם הולכים לבית כנסת לו לשעה שעתיים, לשמוע את תפילת "כל נדרי" בערב יום הכיפורים או לשמוע את התקיעה המסורתית בשופר, הנועלת את הצום. אבל אצל רוב היהודים בכל מקום, בלי הבדל מה הצורה שבה הם חוגגים את יום כיפורים, זהו יום שאינו דומה לכל האחרים...

(חיי, מעריב 1975)

– מובא בעלון "זמן. מקום", תשרי תשס"א לסיום, דברים מתוך תפילת הכהן הגדול ביום הכיפורים: "יהי רצון ... שתהא השנה הזאת שנת אורה, שנת ברכה..., שנת ישועה..., שנת מנוחה, שנת נחמה..., שנת פדות..., שנת קוממיות, שנת קיבוץ גלויות..., שנת רצון, שנת שלום, שנה טלולה גשומה אם שחונה..., שנה שתוליכנו בה קוממיות בארצנו...".

● ערב יום הכיפורים (ט' בתשרי): יום זה משופע במנהגים בעלי צביון חגיגי, ורבים אינם עובדים ביום הזה, משום שיש להרכות בו בסעודות. חז"ל קבעו קיצור שולחן ערוך קל"א ס' ג כי "כל האוכל ושותה בערב יום הכיפורים מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי". אין מרבית היום בסליחות, כי יום זה נחשב יום טוב, והכול עוסקים בהכנות ליום הקדוש. בתפילת מנחה בלחש מוסיפים "סדר וידוי", ומרבית היום בצדקה, כי גדולה מצווה זו להגן ולהציל מכל גזירות רעות, וטובלים במקווה כדי להיטהר ולהתכונן לקדושת היום. נוהגים לעשות "כפרות" בתרנגול או בכסף, ותורמים את הכפרות לנצרכים. אוכלים את הסעודה המפסקת לפני תחילת הצום.

● יום הכיפורים (י' בתשרי): בכל ההיסטוריה של עם ישראל היה יום הכיפורים היום המלכד את איברי האומה יחד ל"גוי קדוש בקרב הארץ", יום אשר ריענן את כוחם הרוחני של היהודים בזרם של רגשות נאצלים, השואפים לעתיד מזהיר, ועליו נאמר: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו." (ויקרא ט"ז)

בימי רדיפת היהודים בספרד, בתקופת האינקוויזיציה, בימי גזירות גירוש היהודים ותקופת השואה, על אף כל מלאכי החבלה שניסו להשביט מאיתנו כל צביון ומסורת ישראל, לא עלה בידי שונאינו למנוע מאיתנו להתאסף ביום זה במרתפי מסתור, לשפוך לבזנו אל אבינו שבשמיים ולהתחזק בהחלטה נחושה: שלא לבגוד בנצח ישראל ובתקוותנו לגאולה באמונה מכל לב... ("במעגלי החיים" – ר' יונה מצגר) כדי לתת משנה תוקף לדברים אלה,

משפחתו מונה את רעייתו ברברה, שבעה צאצאים ולא להאמין – גם כמה נכדים. "כן, אני גם סב בנוסף לכל...", אומר מרדכי.

"אני סבור שאם נכיר את תולדותינו ואת מקומנו ההיסטורי, ניטיב להכיר את עצמנו ונוכל להתמודד עם העתיד בצורה טובה יותר", אומר מרדכי. מי שמעוניין לקבל את הדף היומי באמצעות הדואר האלקטרוני יכול לפנות אל מרדכי בכתובת האי-מייל: barbarag@netvision.net.il

"כל יום מחדש, אני מחפש פרשות ואידועים בעלי רלוונטיות היסטורית, שמהם ניתן ללמוד ולהפיק לקחים. בשל כך, אני עובד עם כמה מקורות היסטוריים, עם המון ספרים, ובכל פעם דולה אידועים אחרים"